

KOOSKÕLASTATUD
Pedagoogilises nõukogus 07.04.2026 (protokoll nr 1-7/26/2)
Kooskõlastatud hoolekogus 05.05.2026 (protokoll nr 1-5/26/3)

KINNITATUD
Leisi Kooli direktori 11.05.2026 käskkirjaga nr 1-3/26/11

LEISI KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Jõustub alates 01.08.2026

1. LEISI KOOLI LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA

Leisi Kooli lasteaed on koolieelne lasteasutus, kus pakutakse alusharidust reeglina kuni seitsmeaastastele lastele.

Lasteaed juhindub oma tegevuses haridusseadusest, alusharidusseadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, Leisi Kooli põhimäärusest ja kodukorrast ning teistest õigusaktidest.

Lasteaial on kaks tegevuskohta: Pärsama külas ja Leisi alevikus Saaremaa vallas. Mõlemas tegutseb kaks rühma: Piilupardi ja Naksitralli rühmad Pärsamal ning Lotte ja Sipsiku rühmad Leisis. Piilupardi ja Sipsiku rühmad on liitühmad, Naksitralli ja Lotte rühmad tavarühmad.

Lasteaia eripäraks on kodukoha ajaloo ja kultuuri väärtustamine, looduslähedus, koostöine õpikeskkond ning kahe tegevuskohaga toimiv ühtne lasteaed, kus laste ja personali vaheline ühtekuuluvus on olulisel kohal. Lastele pakutakse turvalist, hoolivat ja mitmekesist arengukeskkonda, mis toetab nende uudishimu ja loovust.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ VISIOON, MISSIOON JA EESMÄRGID

Leisi kooli **moto**: Leisi Koolis oskuste ja hariduse omandamine on värav tulevikku.

Leisi kooli **visioon**: Saada Saaremaa uuendusmeelseimaks kooliks ja lasteaiaks, kus igale lapsele on tagatud toetav õpikeskkond ja arenguvõimalused.

Leisi kooli **missioon**: Ühtehoidva ja hooliva koolipere liikmena toetame iga lapse parimat arengut, õppimisrõõmu ja eneseteostust.

Leisi kooli **põhiväärtused** on ausus, töökus, kohusetunne, hoolivus, turvalisus ja loovus.

Leisi kooli lasteaia kasvatustöö eesmärgiks on, et laps:

- on aktiivne, uudishimulik ja õpihuviline;
- osaleb tegevustes iseseisvalt ja teeb valikuid;
- väljendab oma mõtteid, tundeid ja arvamusi erineval viisil;
- suudab suhelda ja teha koostööd teistega;
- kasutab esmaseid enesejuhtimise ja probleemilahenduse oskusi;
- tegutseb vastutustundlikult ning järgib kokkulepituid reegleid;
- hoolib endast, teistest ja keskkonnast;
- on omandanud algteadmised digiseadmete turvaliseks kasutamiseks;
- on valmis jätkama õppimist koolis.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus põhineb lapsekesksel, mängulisel ja turvalisel lähenemisel, mille eesmärk on toetada lapse terviklikku arengut ning valmistada teda ette eluks ja kooliks.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub õppeaasta põhiselt. Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini ning laste arengu toetamine toimub järjepidevalt aasta läbi.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandatakse poolaasta-, projekti- või nädalaplaanide alusel, arvestades laste huve ja arengutaset.

Suveperioodil (15. maist kuni 30. septembrini) keskendutakse mängulisele- ja õuesõppele.

Õppe- ja kasvatustegevus põhineb Leisi Kooli lasteaia õppekaval, mis on kooskõlas alushariduse riikliku õppekavaga. Õppeprotsess on lapsest lähtuv, arvestades iga lapse individuaalsust, arengutempot, huve ja erivajadusi.

Rühma õppe- ja kasvatustegevus toimub kooskõlas rühma päevakavaga. Päevakava loob lapsele turvatunde ja rütmi, mille raames on lihtsam kujundada õppimiseks ja kasvamiseks sobivaid hetki ning tagab vahelduse ja tasakaalu nii puhkuse kui ka aktiivse tegevuse vahel. Päevakava koostamisel lähtutakse lapse vanusest, liikumisvajadusest ning tervist toetavast põhimõttest ning selle alusel tagatakse lastele piisav aeg vabamänguks, õppetegevuseks, õues viibimiseks, söömiseks ja puhkamiseks.

Lasteaia õpikeskkond on turvaline, esteetiline ja avatud. Õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi nii siseruumides kui ka õues, rakendades õpikeskkonnana kodukoha loodust ja kogukonda.

Uue õppe- ja kalendriaasta alguses planeerib iga rühma meeskond koostöös õppejuhiga poolaasta tegevused, mis kajastuvad poolaastaplaanis. Iganädalaselt koostatakse nädalaplaan, kus kirjeldatakse tegevusi vastavalt tegevusvaldkondadele. Projektiplaani puhul nädalaplaani ei koostata, kõik projektiperioodi tegevused kajastuvad projektiplaanis.

Poolaastaplaan on rühma töödokument ja soovi korral on sellega võimalik tutvuda rühmas. Nädalaplaanid avalikustatakse lapsevanematele iga kuu lõpus.

Dokumentatsiooni (rühmapäevikud, arengu jälgimise kaardid, hindamisvormid, tööplaanid, koostöö tugispetsialistidega jne) hallatakse elektroonilises keskkonnas ELIIS.

3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevus lähtub alushariduse riiklikust õppekavast ning nüüdisaegsest õpikäsitusest, mille kohaselt laps on aktiivne õppija. Laps omandab teadmisi, oskusi ja hoiakuid läbi kogemuse, mängu, uurimise ja sotsiaalse suhtluse.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada lapse terviklikku arengut ning kujundada eeldused elukestvaks õppeks ja toimetulekuks igapäevaelus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel lähtutakse õppeaasta prioriteetidest ja järgmistest põhimõtetest:

- Laps on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes õpib tegutsedes, uurides, katsetades ja suheldes. Lapsele luuakse võimalused valikute tegemiseks, küsimuste esitamiseks ning oma ideede elluviimiseks.
- Õppimine on tähenduslik ja seotud lapse varasemate kogemustega. Õppeprotsessis toetatakse arusaamist, seoste loomist ja teadmiste rakendamist erinevates olukordades.
- Mäng on keskne õppimise viis. Õppetegevused on mängulised ning sisaldavad uurimist, avastamist ja probleemilahendust. Toetatakse lapse loomulikku uudishimu ja avastamisrõõmu.
- Lapse arengut toetatakse terviklikult, hõlmates füüsilist, kognitiivset, emotsionaalset ja sotsiaalset arengut. Õppe- ja kasvatustegevused on lõimitud ning seostatud lapse igapäevaeluga. Tegevustes pööratakse erilist tähelepanu üldoskuste kujundamisele, sh enesejuhtimine, suhtlemine, koostöö, loovus ja probleemilahendus.
- Arvestatakse iga lapse arengut, võimeid, huve ja vajadusi. Tagatakse kaasav õpe ning vajadusel kohandatakse tegevusi ja keskkonda, et toetada kõiki lapsi.
- Õpikeskkond on turvaline, arendav, paindlik ja mitmekesine. Õppimine toimub nii rühmaruumis kui ka õues ning toetub vahetule kogemusele ja aktiivsele tegutsemisele.
- Õppe- ja kasvatustegevus toimub koostöös laste, õpetajate, tugispetsialistide ja lapse seaduslike esindajatega, kes on partner lapse arengu toetamisel.
- Õppe- ja kasvatustegevus on järjepidev ja eesmärgistatud. Õpetaja analüüsib ja hindab lapse arengut ning kohandab tegevusi vastavalt sellele.

4. ÕPIKÄSITLUS JA TEGEVUSTE LÕIMIMINE

Õppimine on lapse loomulik tegevus, mis toimub mängu, uurimise, katsetamise ja suhtlemise kaudu. Õppe- ja kasvatustegevus lähtub nüüdisaegsest õpikäsitusest, mille kohaselt laps on aktiivne, uudishimulik ja võimekas õppija, keda kaasatakse võimalusel tegevuste planeerimisel. Õppimine on tähenduslik protsess, mis toimub läbi kogemuse, mängu, uurimise ja sotsiaalse suhtluse.

Laps omandab teadmisi ja oskusi tegutsedes, katsetades, avastades ning seoseid luues. Õppimine on seotud lapse varasemate kogemustega ning toimub tema jaoks arusaadavas ja tähenduslikus kontekstis.

Õpetaja roll on:

- luua turvaline ja arengut toetav õpikeskkond;
- märgata ja toetada lapse huve ning algatusi;
- suunata õppimist küsimuste, arutelude ja tegevuste kaudu;
- toetada lapse iseseisvust, enesejuhtimist ja refleksiooni.

Õppetegevustes lõimitakse erinevaid valdkondi: keel ja kõne, matemaatika algteadmised, kunst ja loovus, muusika, liikumine, loodus- ja ühiskonnateadused. Lõimimise kaudu kujundatakse lapse terviklik maailmapilt ning seostatakse õpitu igapäevaeluga. Õpetamise aluseks on positiivne ja toetav õhkkond, mis soosib lapse osalust tegevuste kavandamisel ja koostööd eakaaslastega.

Tegevuste lõimimine on õppe- ja kasvatustegevuse lahutamatu osa ning see toimub lähtudes laste huvidest ja vajadustest igapäevategevuste raames. Lõimitud tegevustes käsitletakse samaaegselt erinevaid arenguaspekte ning need toimuvad nii mängulises õppes kui ka igapäevaelu situatsioonides, sealhulgas riietumisel, söömisel ja õues viibimisel. Lõimimist rakendatakse ka projektide ja teemade kaudu, mis lähtuvad laste huvidest ja kogemustest.

Õppetegevuste lõimimisel seostatakse uued teadmised lapse varasemate kogemustega ning luuakse seoseid erinevate õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade vahel. See toetab teadmiste rakendamist erinevates olukordades ning aitab kujundada lapsel terviklikku arusaama ümbritsevast keskkonnast.

Lõimitud õppe- ja kasvatustegevusi kavandatakse paindlikult, arvestades laste huve ja vajadusi ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke. Tegevused on mängulised, lapse aktiivset osalust toetavad, mitmekesised ning erinevaid meeli kaasavad. Tegevused kohandatakse vastavalt laste arengutasemele ning kavandatakse avatud lahendustega, soodustades loovust ja mõtlemise arengut.

Lõimitud tegevuste rakendamisel arenevad lapse üldoskused ning õppimine toimub aktiivse tegutsemise, uurimise ja avastamise kaudu. Laps loob seoseid erinevate teadmiste ja kogemuste vahel ning kujundab terviklikku arusaama ümbritsevast maailmast.

4.1. Kolmeaastase ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused

Eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) eneseregulatsiooni oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Kuni kolmeaastaste laste puhul esitatakse kõik arengutulemused üldoskuste põhiselt. Alushariduse õppekava läbimisel omandatud üldoskused on aluseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel on 3-aastane laps omandanud:

Mänguoskused	Oodatavad tulemused (3 a)
Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.	Suudab väikeses grupis mängule keskenduda; kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid; jälgendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut; sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut; kutsub kaaslasi oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga; suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu; suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.
Tunnetus- ja õpioskused	Oodatavad tulemused (3 a)
Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.	Tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega; suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda; mõistab lihtsamat kõnet; valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara; väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses; suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;

	<p>oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;</p> <p>oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;</p> <p>suudab järgida lihtsat juhust;</p> <p>oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.</p>
Sotsiaalsed oskused	Oodatavad tulemused (3 a)
<p>Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostoimet võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.</p>	<p>oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;</p> <p>on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;</p> <p>osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;</p> <p>saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;</p> <p>loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;</p> <p>jagab mõnikord asju ka teistega;</p> <p>algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;</p> <p>oskab väljendada oma vajadusi ja soove.</p>
Eneseregulatsiooni oskused	Oodatavad tulemused (3 a)
<p>Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.</p>	<p>tuleb toime vanematest eemalolekuga;</p> <p>tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;</p> <p>suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;</p> <p>suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;</p> <p>saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;</p> <p>paneab pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.</p>

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel on 6-7 aastane laps omandanud:

Mänguoskused	Oodatavad tulemused (6-7 a)
<p>Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja</p>	<p>suudab mängule keskenduda;</p> <p>kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;</p> <p>rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;</p> <p>näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust;</p>

<p>kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.</p>	<p>algatab mängu ja arendab mängu sisu; täidab mängudes erinevaid rolle; suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada; tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.</p>
<p>Tunnetus- ja õpioskused</p> <p>Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.</p>	<p>Oodatavad tulemused (6-7 a)</p> <p>suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda; saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi; suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust; esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada; oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada; saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna; kasutab õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.</p>
<p>Sotsiaalsed oskused</p> <p>Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostoiimet võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.</p>	<p>Oodatavad tulemused (6-7 a)</p> <p>tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid, tahab ning julgeb suhelda; püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses; oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd, osutab ja küsib vajadusel abi; teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi; järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme; mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides; suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.</p>

Eneseregulatsiooni oskused	Oodatavad tulemused (6-7 a)
Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.	suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada; kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni; suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda; oskab erinevates olukordades sobival käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele; oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi; saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

4.2. Õppe- ja kasvatustöö peamised valdkonnad

Lasteaias toimuv õppe- ja kasvatustöö jaguneb enamasti järgmisteks valdkondadeks:

1. Mina ja keskkond
2. Keel ja kõne
3. Matemaatika
4. Kunst ja käeline tegevus
5. Muusika
6. Liikumine

Valdkondade koondtabel 6-7 aastased.

Mina ja keskkond	Oodatavad tulemused (6-7 a)
Toetada enesetunnetust ja ümbritseva mõistmist; suunata märkama, uurima, küsimusi esitama; käituma keskkonda säästvalt ja turvaliselt; väärtustama kultuuri, tervist ja erinevaid keskkondi.	Laps oskab kirjeldada ennast, oma kodu ja perekonda; eristab kehaosi ja mõistab privaatsust; mõistab erinevusi inimeste vahel; käitub ebaturvalises olukorras õigesti; mõistab tervisekäitumist (hügieen, uni, hammaste tervis, toitumine, liikumine); märkab oma tegevuse mõju keskkonnale;

	tunneb loodust, aastaaegu ja ilmastikunähtusi; orienteerub liikluses; mõistab raha otstarvet ja digiohutust.
Keel ja kõne	Oodatavad tulemused (6–7 a)
Luu võimalusi keele kasutamiseks; tutvustada erinevaid keeli ja kultuure; toetada mitme meele kasutamist; soodustada ettelugemist, jutustamist, dramatiseerimist ja lugemishuvi.	Laps suhtleb eakohaselt; mõistab kuuldu sisu; väljendab oma mõtteid; jutustab pildi, teksti või kogemuse põhjal; kasutab liitlauseid; valdab piisavat sõnavara; hääldab õigesti; tunneb tähti, loeb ja kirjutab 1–2-silbilisi sõnu; teab peast luuletusi ja laule.
	Eesti keelt teise keelena kõnelev laps saab aru, kasutab õpitud sõnavara, tunneb tähestikku, loeb ja kirjutab lihtsaid sõnu, kasutab viisakuse väljendeid, kordab õigesti häälikuid, teab eestikeelseid luuletusi/laululisi tekste.
Matemaatika	Oodatavad tulemused (6–7 a)
Suunata märkama matemaatilisi seoseid; kasutada mängu, vaatlus- ja igapäevatoimingute sidumist matemaatikaga; toetada mõistete üldistamist ja objektide omaduste võrdlemist.	Laps oskab jaotada esemeid hulkadesse kahe tunnuse järgi, võrrelda hulki; loendada 12ni ja kirjutada numbreid; liita ja lahutada 5 piires; järjestada esemeid suuruse järgi; kasutada ajalisi mõisteid; orienteeruda ruumis; määrata täistundi; nimetada nädalapäevi, kuid ja aastaaegu; tunneb mõõtühikuid; mõõdab kokkuleppelise vahendiga; tunneb geomeetrilisi kujundeid; märkab mustreid ja jätkab neid.
Kunst	Oodatavad tulemused (6–7 a)
Pakkuda võimalusi loovaks eneseväljenduseks; toetada materjalide ja tehnikate katsetamist; tutvustada visuaalset kultuuri ja kunstipärandit; siduda kunsti igapäevaeluga.	Laps märkab detaile ja seoseid; kujutab ümbritsevat isikupäraselt; kasutab mitmesuguseid tehnikaid ja materjale; töötab ohutult;

	tutvustab oma tööd ja arutleb teiste tööde üle; loob ühistöid; vaatleb kunstiteoseid ja vestleb kogetust; kasutab kunsti õpikeskkonna kujundamisel; loob digisisu (foto, heli, video).
Muusika	Oodatavad tulemused (6–7 a)
Pakkuda rõõmu laulmisest, pillimängust, liikumisest ja muusika kuulamisest; toetada loomingulist väljendust ja muusikast rääkimist; tutvustada muusikalist mitmekesisust ja pärimust.	Laps laulab üksi ja koos; kuulab muusikat tähelepanelikult ja iseloomustab seda; eristab pille; mängib lihtsaid kaasmänge pillidel; liigub muusika rütmis; tantsib eakohaseid tantse; kasutab loovat liikumist ja rütmilisi võtteid.
Liikumine	Oodatavad tulemused (6–7 a)
Tagada aktiivne tegevus; pakkuda erinevaid liikumisviise; arendada üld- ja peenmootorikat, põhiliikumisi ja kehalisi võimeid; toetada kahe käe kasutamist; pakkuda igapäevaseid liikumistegevusi ja juhendatud harjutusi.	Laps keskendub kehalisele tegevusele; järgib ohutusreegleid; sooritab põhiliikumisi koordineeritult; teeb osavust, tasakaalu, painduvust, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi; hoiab tasakaalu; täidab õpetaja juhiseid ja näitab ise ette; teeb rütmiliikumisi; liigub muusika tempos; kasutab liikumisvahendeid; mängib liikumis- ja spordimänge; nimetab igapäevaseid liikumisviise ja spordialasid.

5. LAPSE TOETAMINE JA KOOSTÖÖ LAPSE SEADUSLIKE ESINDAJATEGA

Lapse toetamine lasteaias lähtub nüüdisaegsest õpikäsitusest ning kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt arvestatakse iga lapse individuaalsust, arengutempot, võimeid ja vajadusi. Lapse arengut toetatakse järjepidevalt igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses, tuginedes lapse tugevuste märkamisele ning arenguvajaduste varajasele tuvastamisele.

Õpetaja jälgib ja hindab lapse arengut süsteemselt ning kohandab õppe- ja kasvatustegevust vastavalt lapse vajadustele. Vajadusel rakendatakse individuaalseid lähenemisi, sealhulgas diferentseerimist, kohandusi ning koostatakse individuaalse arengu jälgimise kaart. Lapse arengu toetamisel tehakse koostööd tugispetsialistidega.

Koostöö lapse seaduslike esindajatega on lapse arengu toetamise lahutamatu osa. Lapse seaduslik esindaja on partner, kellega jagatakse teavet lapse arengu, heaolu ja õppeprotsessi kohta. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel, avatud suhtlemisel ja regulaarsel infovahetusel.

Lapse seaduslikke esindajaid teavitatakse lapse arengust ja õppe- ning kasvatustegevusest erinevate suhtluskanalite kaudu (nt arenguvestlused, igapäevane suhtlus, ELIIS). Lapse seaduslikel esindajatel on võimalus osaleda lapse arengut puudutavate otsuste tegemisel ning anda tagasisidet.

Vajadusel kaasatakse lapse seaduslikud esindajad individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamisse ja rakendamisse ning lepatakse kokku ühised tegevused lapse arengu toetamiseks nii lasteaias kui ka kodus.

Lasteaed teeb koostööd haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste, kogukonna ja erinevate organisatsioonidega, et rikastada õpikeskkonda ja pakkuda lastele mitmekesiseid arenguvõimalusi.

Lapse toetamise ja koostöö eesmärk on tagada lapse heaolu, toetada tema mitmekülgset arengut ning luua eeldused edukaks toimetulekuks edasises haridustees.

5.1. Lapse arengut toetava õpi- ja kasvukeskkonna kujundamine

Lapse arengut toetava õpi- ja kasvukeskkonna loomine on alushariduse keskne ülesanne. Keskkond peab toetama lapse positiivse enesehinnangu kujunemist ning soodustama tema arengut iseseisvaks, algatusvõimeliseks ja aktiivseks õppijaks. Õpi- ja kasvukeskkond kannab alushariduse põhiväärtust – kaitsta ja edendada lapse õigust täisväärtuslikule, turvalisele ja hoolivale lapsepõlvele. Lapsega tegelevad täiskasvanud on lapse arengu suunajad, toetajad ja juhendajad ning vastutavad keskkonna loomise eest, mis toetab lapse mitmekülgset arengut.

Õppe- ja kasvatustegevustes ning spontaansetes õpiolukordades lõimitakse erinevaid valdkondi, tegevusi ja teemasid. See võimaldab kasutada vabamängu, katsetamist, liikumist,

muusikat ning loovust ja aktiivset õppimist toetavaid meetodeid nii individuaal- kui ka rühmategevustes.

Mitmekesine õpikeskkond toetab lapse sotsiaalse pädevuse arengut, sealhulgas koostööoskust, suhtlemisoskust, reeglite järgimist ja empaatiavõimet.

Õpiolukorra loomine on pidev protsess, milles on aktiivsed osalised nii laps kui ka täiskasvanu. Laps õpib igal ajal ja igas kohas – kodus, lasteaias, siseruumides ja õues, lähiümbruses ning laiemas keskkonnas. Seetõttu on oluline, et õpi- ja kasvukeskkond oleks lapsele sobiv, turvaline ja arengut toetav nii kodus kui ka haridusasutuses, toetades lapse suhtluspädevuse ning üldoskuste kujunemist.

5.2 Erivajadustega laste toetamine ja arendamine

Õpetaja ülesanne on jälgida lapse arengut igapäevases tegevuses, märgata muutusi ja murekohti ning kirjeldada lapse toimetulekut erinevates olukordades. Tugispetsialist toetab õpetajat lapse arengu hindamisel ja analüüsimisel, viib vajadusel läbi täiendavaid vaatlusi või teste ning pakub soovitusi lapse arengu toetamiseks.

Tugiteenuste koordinaatori (edaspidi AEVKO) roll lasteaias on seejuures koordineerida kogu protsessi, tagada sujuv infovahetus eri osapoolte vahel ja jälgida, et lapse toetamiseks vajalikud tegevused oleksid järjepidevad ja süsteemsed.

Lapsele vajaliku toe liigi määramine algab õpetaja tähelepanekutest ja analüüsist igapäevases õpikeskkonnas, seejärel kaasatakse lasteaiataugimeeskond ning lapse seaduslikud esindajad. See protsess jaguneb kolmeks omavahel seotud etapiks: märkamise, kaardistamise ja sekkumise.

Juhul, kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest lapse seaduslikku esindajat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Kui hindamise viib läbi spetsialist väljastpoolt lasteaeda, on selleks vaja lapse seadusliku esindaja nõusolekut.

Erivajadustega lapsega tehtav töö lähtub konkreetse lapse erivajadustest ja arengutasemest. Sellest lähtuvalt viiakse läbi rühma nädalakava alusel kohandatud tegevusi (lihtsustatud või keerulisemad ülesanded) või individuaalseid tegevusi. Vajadusel koostatakse individuaalse arengu jälgimise kaart (IAK).

IAK koostatakse lapsele, kelle areng vajab täiendavat toetamist või suunamist. IAK eesmärk on toetada lapse mitmekülgset arengut, arvestades tema individuaalseid võimeid, vajadusi ja arengutaset. See on osa õppe- ja kasvatusgevusest ning selle koostamisel lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest.

IAK koostamise algatab üldjuhul rühma õpetaja, tuginedes lapse arengu hindamise tulemustele ning igapäevastele tähelepanekutele. IAK koostamise ettepaneku võivad teha ka tugispetsialistid (nt eripedagoog, logopeed, psühholoog), lapse seaduslik esindaja ning teised

lapsega töötavad spetsialistid. IAK koostamise vajadus selgitatakse välja koostöös ning otsus selle koostamiseks tehakse lapse parimatest huvidest lähtudes.

IAK täitmist hinnatakse regulaarselt ning vajadusel tehakse muudatusi vastavalt lapse arengule. Hindamine toimub koostöös lapse seadusliku esindaja ja vajadusel tugispetsialistidega.

Kui lasteaia pakutud üldine tugi ei anna lapse arengu seisukohalt soovitud tulemusi, teeb AEVKO, rühmaõpetaja või tugispetsialist vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole tõhustatud või eritoe rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks,

5.3 Koostöö koduga

Lasteaed toetab koostöös koduga lapse väärtuste ja hoiakute kujunemist, mis on aluseks lapse tasakaalustatud arengule ja toimetulekule ühiskonnas.

Koostöö eesmärgiks on lapse arengu igakülgne toetamine.

Koostöö lasteaia personali ja lapse seaduslike esindajate vahel põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel, mis on aluseks lapse kohanemisele ning turvatunde tekkimisele lasteaias.

Koostöö aluseks on vastastikune positiivne, heatahtlik ja usalduslik suhtumine

Lapse seaduslikul esindajal ja personalil on ühine vastutus lapsele soodsa arengukeskkonna loomisel ning tema arengu toetamisel.

Toimiva koostöö loomiseks

- ollakse avatud suhtlejad
- räägitakse lapse seadusliku esindajaga läbi vastastikused ootused ja soovid
- kuulatakse tähelepanelikult, millest lapse seaduslik esindaja soovib lasteaeda oma lapse puhul teavitada
- luuakse süsteemne infovahetus
- kaasatakse lapse seaduslikke esindajaid võimaluse piires õppe- ja kasvatusprotsessi ning ürituste kavandamisse ja läbiviimisesse.
- parendatakse laste seaduslikelt esindajatelt saadud tagasiside kaudu lasteaia tegevust.

5.3.1 Koostöö vormid

1. Harjutamisnädal lapse lasteaeda tulekul
Esimesel lasteaianädalal toimub lapse ja lapse seadusliku esindaja sisseelamine lasteaia ellu ning tutvumine rühmakaaslaste ja rühma töötajatega. Esimesel nädalal viibib laps lasteaias pool päeva, kuni puhkeaja alguseni. Kahel esimesel päeval on lapse seaduslikul esindajal võimalus viibida koos lapsega rühmas. Alates

kolmandast päevast on soovitatav jätta laps lasteaia töötajate hoole alla. Lapse kohanemine lasteaiaiga on individuaalne ning kohanemise tempo ja viis sõltub konkreetse lapse arengust ja vajadustest.

2. Igapäevane suhtlemine lapse toomise ja viimise ajal
Igapäevaselt vahetatakse olulist lapse kohta käivat ning rühma töökorraldust puudutavat infot. Soovi korral on rühmaõpetajaga võimalik kokku leppida aeg pikemaks vestluseks.
3. Koosolekud
Kooli üldkoosolek toimub üks kord aastas õppeperioodi alguses. Rühmade koosolekud toimuvad reeglina üks kord õppeaastas sügisel. Lõpurühmadel toimub lisaks teine koosolek kevadel. Vajadusel on võimalik koosolekuid kokku kutsuda ka muul ajal. Koosoleku protokollidega saab lapse seaduslik esindaja tutvuda rühmas või ELIISi vahendusel.
4. Infovahetus
Laste seaduslikele esindajatele oluline info edastatakse läbi ELIIS keskkonna. Lapse haigestumisest lasteaias teavitatakse lapse seaduslikku esindajat telefoni teel.
5. Arenguestlused
Rühma õpetajad annavad lapse seaduslikule esindajale lapse arengust põhjalikku tagasisidet üks kord õppeaastas kevadel toimival arenguestlusel.
6. Ühisüritused
Laste seaduslike esindajatega koostöös toimuvad traditsioonilised ühisüritused lasteaias on: isadepäev, jõulupeod, emadepäev, lasteaia lõpuaktus kooliminejatele.
7. Küsitlused lapse seaduslikele esindajatele
Rahuloluküsitlused lapse seaduslikele esindajatele toimuvad üle aasta kevadel ELIISi vahendusel.
8. Hoolekogu
Sügisestel lastevanemate koosolekutel valitakse mõlemast tegevuskohast üks kuni kaks lapse seaduslikku esindajat kooli hoolekogusse.

5.3.2 Vastastikused õigused ja kohustused (Alusharidusseadus, edaspidi AHS § 31, 32)

Lapse seaduslikul esindajal on seaduses sätestatud korras õigus:

- Saada lasteaialt tuge lapse arengu ning tema alushariduse omandamise toetamisel
- saada lasteaialt teavet õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta
- osaleda lasteaia hoolekogu töös;
- teha lasteaiale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks.

Lapse seaduslikul esindajal on seaduses sätestatud korras kohustus:

- esitada lasteaiale oma kontaktandmed ning teatada nende muutumisest;
- teha lasteaiaga koostööd lapse arengu toetamiseks ning lapsele tugiteenuste võimaldamiseks;
- pöörduda lasteaia ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole;
- tagada lapse arenguks ja alushariduse omandamiseks soodsad tingimused ja katta sellega kaasnev kulu;
- teavitada kirjalikult kooli direktorit/ lasteaia õppejuhti lapse terviseseisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel kohandatakse võimaluste piires lapse päevakava, õpi- ja kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevust;
- teha lasteaiaga koostööd.

Lasteaial ja selle pidajal on seaduses sätestatud korras õigus:

- korraldada lasteaia koostööd kogukonna, põhikooli ja muude asutustega;
- pöörduda lapse seadusliku esindaja poole tema AHSs sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks ja rakendada teisi lapse õiguste kaitsega seotud meetmeid.

Lasteaial ja selle pidajal on seaduses sätestatud korras kohustus:

- tagada lapsele kvaliteetne alusharidus ning turvaline õpi- ja kasvukeskkond;
- teavitada lapse seaduslikku esindajat õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest;
- jälgida regulaarselt lapse arengut ning anda lapse seaduslikule esindajale sellekohast tagasisidet;
- pakkuda lapsele tuge;
- nõustada lapse seaduslikku esindajat lapse arengu ja alushariduse küsimustes.

6. PROGRAMMID JA METOODIKAD

Õppe- ja kasvatustegevuses kasutatakse mängulisi, loovaid ja uurimuslikke õppemeetodeid, mis toetavad lapse eneseväljendust, mõtlemist ja probleemilahendusoskust.

Õppimist rikastavad digivahendite kasutamine, õuesõpe ja praktilised tegevused, mis aitavad lastel seostada õpitut eluliste olukordadega.

Õppetegevuses kasutatakse projektõppe elemente. Projektõpe lähtub lapse isiklikest kogemustest, huvidest ja vajadustest. Õppimine toimub uurimise ja avastamise kaudu, kus laps on aktiivne osaleja ja looja. Õpetaja roll on suunata ja toetada lapsi, aidates neil ise leida vastuseid ning arendada mõtlemisoskust.

Projektid kujunevad välja laste ideedest ja aruteludest, mitte etteantud plaanide järgi. Teemad on lastele huvipakkuvad ning neid uuritakse terviklikult, mitte eraldi ainete kaupa. Õpetaja ja lapse koostöö põhineb võrdsusel ja vastastikusel õppimisel.

Projektõppes kujundatakse teadlikult õpikeskkonda – kasutatakse erinevaid tööviise (rühmas, paaris, individuaalselt). Selline lähenemine aitab lapsel paremini mõista oma ümbrust ja kujundada terviklikku maailmapilti.

7. DIGITEHNOLOOGIA KASUTAMINE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSTES

Digitehnoloogia hõlmab tark- ja riistvara, mis võimaldab luua, töödelda, salvestada, edastada ja jagada informatsiooni digitaalsel kujul. Seega kuuluvad digitehnoloogia alla näiteks arvutid, nutitelefonid ja robotid ning nende operatsioonisüsteemid, kuid ka e-õppe ja sotsiaalmeedia platvormid ning erinevad rakendused, mis pakuvad mitmekesiseid võimalusi info loomiseks ja kasutamiseks.

Alushariduse riiklikus õppekavas on rõhutatud, et lapse õpi- ja kasvukeskkonnaks on muuhulgas ka digitaalne keskkond ning digitehnoloogia võimalusi kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuste rikastamiseks. See eeldab nii täiskasvanu kui ka lapse digipädevuse järjepidevat arendamist. Põhikooli riikliku õppekava alusel saab digipädevust defineerida kui suutlikkust kasutada digitehnoloogiat õppimisel, info leidmisel, digitaalse sisu loomisel, probleemide lahendamisel, suhtlemisel ja koostöö tegemisel, olles teadlik ka digikeskkondade ohtudest. Alushariduse riiklikus õppekavas ei ole digipädevust käsitletud eraldi üldoskusena, kuid selle eeldatavad tulemused on lõimitud teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste eeldatavate arengutulemustega. Selline lähenemine toetab digitehnoloogia loomulikku põimimist igapäevastesse õppe- ja kasvatustegevustesse, säilitades samas mängulise ja lapsekeskse lähenemise.

Digivahendite kasutamine ei ole eesmärk omaette – nende rakendamine toimub täiskasvanu teadliku otsuse tulemusena, lähtudes lapse arenguvajadustest ja hariduslikest eesmärkidest.

8. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED

Lapse arengu hindamine on alushariduses oluline lapse individuaalsete eripärade mõistmiseks, tema arengu ja heaolu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgipäraseks kavandamiseks. Lähtutakse iga lapse arengutasemest ja toevajadustest ning kujundatakse lapsest lähtuv, turvaline ja arengut toetav õpi- ja kasvukeskkond. Lapse arengu hindamine ja toetamine eeldab järjepidevat koostööd lapse, tema pere ning õppeasutuse töötajate vahel.

Rühma töötajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ning toimetulekut igapäevaselt ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele ja võimetele. Lapse arengu hindamisel lähtutakse alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest (AHS § 12 lõige 5). Hindamine on järjepidev osa õppe- ja kasvatustegevusest ning toimub igapäevatoimingutes, vabamängus ning kavandatud õppe- ja kasvatustegevustes.

Hindamise tulemustele tuginedes kavandatakse õppe- ja kasvatustegevusi, mis arendavad lapse:

- **enesekohaseid pädevusi**, sh eneseregulatsiooni, eneseteadvust, eneseväljendust ja positiivset enesehinnangut;
- **sotsiaalseid pädevusi**, sh koostööoskust, empaatiavõimet, reeglite järgimist ning suhtlemisoskust erinevates olukordades;
- **õpipädevust**, sh huvi õppimise vastu, keskendumisoskust, probleemide lahendamise oskust ning valmisolekut uute kogemuste omandamiseks;
- **suhtluspädevust**, sh keeleliste oskuste, enese väljendamise ja kuulamisoskuse arengut;
- **digipädevuse** algeid, sh sobivate ja turvaliste digivahendite kasutamist lapse arengutasel arvestades;
- **kultuuri- ja väärtuspädevust**, sh lugupidavat suhtumist endasse ja teistesse, erinevuste märkamist ning väärtushoiakute kujunemist.

Hindamise aluseks on lapse arengu eeldatavad tulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades. Lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust tutvustatakse lapse seaduslikele esindajatele ning neid kaasatakse hindamisprotsessi. Koostöös lapse seaduslike esindajatega seatakse lapse arengut toetavad eesmärgid ning kavandatakse sobivad tugimeetmed.

Hindamise eesmärk on kujundada terviklik ülevaade lapse arengust, tuua esile lapse tugevused ja arendamist vajavad valdkonnad, selgitada välja lapse lähima arengu tsoon ning hinnata arengut soodustavaid ja takistavaid tegureid õpi- ja kasvukeskkonnas.

Hindamised viiakse läbi reeglina üks kord õppeaastas kevadel. Hindamisinstrumendina on lasteaias kasutusel "Arengu jälgimise mäng" (Rebane, J., Kirbits, K., Varik, R); "Reis mööda põnevaid teid" (Kirbits, K) ja "Lasteaiast kooli" (Gyarmati, K.). Lisaks hinnatakse lapse õppekavajärgseid üldoskusi. Tulemused dokumenteeritakse ELIISis ja lapse seaduslikul esindajal on nendega võimalik õppeaasta lõpus tutvuda.

Koolieelikute hindamised viiakse läbi kaks korda õppeaastas - sügisel ja kevadel. Hindamise tulemusena ja koostöös lapse seadusliku esindajaga valmib õppeaasta lõpuks

koolivalmiduskaart, millega tutvub ja kinnitab ka lapse seaduslik esindaja. Koolivalmiduskaardis on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused. Koolivalmiduskaart edastatakse lapse seadusliku esindaja nõusolekul haridusteenuste haldamise süsteemi ARNO.

9. LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Lasteaia õppekava on tähtjatu dokument, mida vaadatakse läbi ja vajadusel uuendatakse mitte vähem kui üks kord kahe õppeaasta jooksul. Õppekava uuendamise eest vastutab kooli juhtkond koostöös pedagoogilise nõukoguga, kuhu kuuluvad rühmaõpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja.